

באוצר החיים

אוצרות וגנוזות ממעין החיים



י"ד ע"י ארגון 'באוצרות החיים' | המערכת: מכון 'באוצר חיים' רחוב החווה מלובלין 7 ע"ה"ק צאנז | ת.ד. 5006 נתניה | טלפקס 09-8848014

גיליון שי"ג - פרשת נח - תשע"ז (שנה ז')



משכנות הרועים

דברי אלוקים חיים מלוקטים ממעיינות רבוה"ק

קדושתו של נח השפיעה אפילו על החיות שבתיבה

ויזכור אלוקים את נח ואל כל החיה ואת כל בהמה אשר אתו בתיבה וגו' (ת. ט.). ובאורח"ח הקדוש עמד בטעם הדבר שלא הספיק של נח והוסיף לומר את כל החיה עי"ש לדרכו בקדש.

ונראה דהנה כשאיש הישראלי עובד את השי"ת ברמ"ח איבריו ושס"ה גידיו הוא ממשיך קדושה על כל הנבראים, וכמסופר על האריז"ל שבשעה שהיה מקבל שבת על פני השדה נתעלו כל בהמות שהיו שם עד שנעמדו בקומה זקופה על שתי רגליהם, וזה לעומת זה כאשר האדם מטמא את אבריו הוא ממשיך טומאה על כל העולם, וכמו שהיה בדור המבול שאפילו בהמה חיה ועוף נזקקו לשאינן מינן, כי שחיתות האנשים השפיעה על כל הבריאה.

וזה שאמר וירא אלוקים את הארץ והנה נשחתה, וסיבת הדבר: כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ ומהם נשפעה גם הארץ והנה נשחתה. והחיות אשר היו עם נח בתיבה היו רק מאלו שלא השחיתו דרכם וקלטתם התיבה כמבואר ברש"י, והם נשארו בטהרתם רק ככח קדושתו של נח שקידש עצמו והשפיע גם עליהם, ודבר זה זכר לו השי"ת לזכות בתיבה, וז"ש ויזכור אלוקים את נח ואת כל החיה ואת בהמה אשר איתו בתיבה רצ"ל שגם החיה אשר אתו בתיבה היינו שהיתה התיבה קולטתן מחמת שלא נטמאו, כל זה היה בזכותו של נח, וגם בשבילם את נח באחבה זכר.

כ"ק מן אדמ"ר הגר"ק ז"ע
פר' נח תשכ"א

נח היה מושל במידת הרמאות

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלוקים התהלך נח (י. ט.). ובבעה"ט האלוקים התהלך נח סופי תיבות חכם, ולהבין בעי הרמז בזה והשייכות להאי קרא.

והנראה דאיתא בספח"ק דברי יחזקאל עה"פ ויעקב איש תם יושב אהלים, ופרש"י תם - כליבו כן פיו מי שאינו חריף לרמות קרוי תם, ויש לדייק לפי"ז אומרו איש תם דמי שאינו חריף תם קרינן ליה, ומבואר שם דהנה אף גם זאת קשה על פרש"י דהנה מצינו כמ"כ אצל יעקב שהיה חכם מחוכם ברמאות הן גבי עשוי בלקנות הבכורה והברכות והן גבי לבן, וכאומרו כי אחי אביה הוא מוחז"ל אחיו היא ברמאות, אלא דהרבותא היא שיעקב אבינו היה מושל במידת הרמאות, שעל אף גודל תמימותו וכליבו כן פיו מ"מ כשהוכרח לרמות השתמש במידה זו, ולזה כתב רש"י מי שאינו חריף לרמות קרוי תם אבל יעקב שהיה חריף ועכ"ז השכיל להבין שיש עת לרמות ועת להתנהג בתמימות, לזאת יקרא איש תם שמושל על מידת התמימות עכד"ק.

ובכן יבואר דהנה רבים ישנם אשר אינם חוטאים מרוב תמימותם ואינם חריפים לרמות ועל כן ממעטים לחטוא אבל לא כן נח איש צדיק אשר עליו מעידה התוה"ק שאת האלוקים התהלך נח, וזאת על אף היותו איש חכם מחוכם כמרומו בסוף תיבות אלו.

כ"ק מן אדמ"ר שליט"א
בסעודת עתיקא קדישא פר' נח תשס"ז



ונהר יוצא מעדן

ליקוטים יקרים ממעיינות החסידות ובמשנת רבוה"ק

יש דורשין לגנאי - זה נח בעצמו

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו (ו. ט.). ופרש"י יש מרבתינו דורשין אותו לשבח ויש דורשין לגנאי וכו'. ולכאורה יפלא למה ידרשו לגנאי, מאחר שאפשר לדורשו לשבח לאיש צדיק תמים כזה.

אכן י"ל דשניהם דורשים טובו ושבוהו של נח, דהיי דורשין לגנאי רצונם לומר - שעיקר השבח שהעידה התורה עליו הוא זה שלא היה נחשב בעיניו לכלום, וכל עבודתו וצדקתו וזכיות אשר עשה לא היה כ"כ נחשב בעיניו, כי אמר בלבו בדור הזה שהם רשעים אז אני נחשב לצדיק נגד אנשי דורי, אבל אלו הייתי בדור של צדיקים כמו אברהם, לא היו מעשי וצדקותי נחשב לכולם ולמאומה, כי עדיין לא עשיתי כלום. וזהו עיקר השבח שהעידה עליו תורתנו הק' צדיק תמים היה בדורותיו - ר"ל שנח היה טובר כן במחשבתו שהוא רק צדיק נגד אנשי דורו מחמת שהיה שפל נבזה בעיניו למאוד.

אוהב ישראל בריש פרשתיו עי"ש הדברים במלואם, וכע"ז בספר ילקוט מנחם בשם הרה"ק מנחם מענדל מרימנוב ז"ע שפי' דבאים אותם הדורשים לגנאי לגלות דאם היה בדורו של אברהם ודאי היה מסתופף בצילו של אברהם והיה תלמידו וזה מחמת שלא היה נחשב לכולם בעיני עצמו עי"ש.

להתעמק בתיבות התפילה

בא אתה וכל ביתך אל התיבה (ז. א.). הבעש"ט ז"ע אמר דהיינו שייכנס בתוך התיבה עם כל גופו ולבבו ומחשבתו, לשום כל מחשבתו תוך התיבות והמלות של התורה והתפילה ובה נסתתר תוך התיבות והדיבורים מפני המים הזידונים.

מתוך בעש"ט על התורה פר' נח. עי"ש באריכות באות טו"ו-כ"ז ובהערות מקור מים חיים אות י"ד ועוד, שמאריך בזה ומבאר כו"כ מדרגות וענינים אשר נפעלים ע"י התעמקות זו. עי"ש בפנים.

על ידי לימוד התורה נחשב כאילו הוליד את עצמו

אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו (ו. ט.). הנה כל המלמד את בן

חבירו תורה כאילו ילדו, מטעם שהוא הכניס בתוכו עיקר החיות תורה ומצוות, שהמלמדו תורה הוא עיקר המוליד - יותר מאביו שהביאו לחיי עוה"ז. כמו כן הלומד תורה לעצמו ומשמרה הרי זה מוליד את עצמו. ובה נתבאר הכתוב שלפנינו כי נח היה בכחינה זו כאילו עשה עצמו, וזה אמרו אלה תולדות נח נח, ר"ל בעצמו היה תולדות נח ותולדה זו אינה באה כי אם מצד כשרון המעשה, לזה שפיר מסמיק ליה לתולדת זו איש צדיק תמים היה בדורותיו. נועם מגדים. ע"י בתוך הספר שמבאר באריכות ענין זה, ומתוך לפי"ז ק' הוה"ק מדוע כתוב תרי זימני נח נח, וכמ"כ מבאר הילקוט פ' בחוקותי 'ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם - מעלה אני עליכם כאילו עשיתם את עצמכם'. עי"ש דברים נפלאים.

ללא עמל בתורה

נופל בשליטת הסטרא אחרא

אלה תולדות נח (ו. ט.). אמרם ז"ל (סנהדרין צ.) אדם לעמל יולד, לעמל תורה, כי בזולת זה ילכד במצודת היצר הרע. הנה נודע כי היפוך העמל הוא הרשקט וההנחת, וזבוה"ק איתא כי תבת 'אלה' הוא שמה דסטרא אחרא. וזהו יאמר הכתוב אלה - ר"ל שליטת הסטרא אחרא היצר וחילותיו הם תולדות נח - מי שנח ואינו יגע ועמל בתורה, זה מוליד לו אלה. והבן.

נועם מגדים בפרשתיו. עי"ש שמאריך לבאר דבשעה שאדם נמנע מדיבורי תורה נחשב כעמידה ובעמדם תרפינה נפיהם. עי"ש דברים נפלאים.

בזכות מידת הרחמנות רחמו גם עליהם

כי מלאה הארץ חמס (ו. א.). פרש"י לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל. מבואר במדרש ובניו נצלו מהמבול בזכות שריחמו על העוף והבהמה והחיה להספיק צרכם לכל אחד ואחד בזמנו, ובזכות זה ריחם עליהם ה'. כי ע"י שהתעוררו מדת הרחמנות במעשיהם הטובים על כל אשר היו בתיבה עי"כ התגוללו רחמים משמים עליהם.

וכן דור המבול אילו היה להם רחמנות איש על רעהו, אז מידה כנגד מידה היה מתעורר רחמנות ה' עליהם, אבל כי מלאה הארץ חמס מפניהם, ולא היה להם רחמנות, לכן נחתם גזר דינם.

תפארת שלמה בפרשתיו. ע"י בתוך הספר באריכות ענין זה ומביא שם מה ששאלו את שם בן נח בזכות מה ניצל, עי"ש.

נלקט ונערך ע"י הרה"ג חיים רפאל אייזנברג שליט"א

ראשית ממלכתו בבל...

הרב אריה יהודה בלומנטל שליט"א
משגיח רוחני בישיבתנו הק'.

הרבי ר' הערשל מזידיטשוב ז"ע היה מספר כי היה בעירו אדם מסכן ל"ע, שהיו קוראים לו 'מוטל נער' (מוטל הטיפש). לימים בא בקשרי שידוכין והיו מכנים אותו - 'מוטל חתן'. רגעים לפני חופתו מצאווה לאותו מוטל היושב וראשו שמוט בין זרועותיו ובוכה ללא הפוגה. ניגשו אליו ושאלו אותו לסיבת בכיו, ויען ויאמר: "עוד מעט ואהיה 'אויס חתן' ואשוב להיות 'מוטל נער'". והיה ר' הערשל מסיים ואומר: "הנה עוברים הימים הנוראים, מורידים את השטריימל, וכבר הופכים חזרה להיות 'מוטל נער'. זהו תפקידנו עכשיו, להישמר שלא לחזור להיות 'מוטל נער', אלא להישאר מקושרים ומחברים לרבש"ע.

ימים של התעלות, אלפי רגעים של תשובה והתעוררות היתה מנת חלקנו בחודש תשרי העעל"ט. ירח האיתנים היה עמוס וגדוש במצוות מעשיות החל מיום המלוכה בראש השנה, המשכו ביום הקדוש, לאחר מכן נטלו בני ישראל את לולביהן ואתרוגיהן בידיהם, ומשם עלו ונתעלו, ששו ושמחו בשמחת התורה ודבקו בנותניה.

וכך מחודש האיתן במצוות, גולשים אנו לשטף חיי היומיום, כל כך נכנסנו לעומק הגשרה עד כי עלינו לשפשף רקותינו פעמיים או שלש כדי "להיזכר" מתי בדיוק חגגנו את "שמחת-תורה" וכמה זמן עבר מיום כיפור או מראש השנה...

גליונות שלמים ניתן לכתוב על חודש תשרי במחיצתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א התפילות המרוממות, השולחנות הטהורים, השתפכיות הנפש, דברי התורה שנאמרו בגבוה, הברע"ן, הכיסופין, הדרשות החוצבות להבות, ההקפות בחג שמחת תורה, הד"ת בין ההקפות, ועוד ועוד, כאשר כל אלו היתה מנת חלקם של אלו שזכו להסתופף בצל הקודש בצילא דמהימנותא. גליונות ע"ג גליונות לא יספיקו לתאר ולו במקצת את כל ה"יש" המבורך הזה שיכול למלא ספר עב כרס.

הימים המרוממים האלו עודם עומדים מול עינינו, וכולנו תקוה שימשיכו ללוותינו לאורך ימים ושנים טובות, וכידוע מה שפירשו צדיקים "יאה רעוא קמיה ד'תשרי' על עמיה" שהתעוררות והקבלות הטובות של חודש תשרי יהיו על עמיה כל השנה ולא נשוב לכסלה עוד.

אין ספק כי אחד המעמדים החזקים מתוך שלל המעמדים של חודש תשרי, הינו המעמד האדיר של ריקודי ה"הקפות שניות" שמצטיין ומדגיש ביתר שאת ועוז את השמחה האמיתית והקשר החזק של כלל ישראל עם התורה הקדושה.

איה העט ואיה הסופר שיוכל לכתוב ולשכתב את השמחה היוקדת ואת הריקודין קדישין שהיתה נחלת הכלל של כל אלו שהשתתפו במעמד זה, זאת אכן אשאייר לאחרים טובים ממני.

אך מה שכן ברצוני להתמקד ביריעה קצרה זו, האין ובאיזה אופן ניתן להמשיך את "שמחת התורה", את האהבה העזה לתוה"ק, אל תוך ימי החולין, האין?

וטהר לבנ"ו...

תחילה וראש שומה עלינו לדעת לשמר את כל עבודותינו הק' בשמירה עילאה בכדי שלא יבזו זרים גייעו. ומשל למה הדבר דומה, לאחד שצבר בחשבון הבנק שלו, לאחר עמל ויגיעה מפרכת, הון וכסף רב, ומיום ליום, ומגיעה ליגיעה, הולך ותופח החשבון בעוד ועוד הון רב. אחרי כל זאת עלה בדעתו לפדות הכסף מחשבון הבנק שלו ולהטמינו במשמרת למען יוכל לעשות בהם שימוש ימים רבים.

הלך הלה לבנק שלו ופדה הכסף הרב שהצטבר שם, ובדרכו לביתו אורבים לו גנבים ושוודדים, הרוצים לרוצחו נפש לשדוד את כספו וזהבו, ובדאי איש שכזה צריך שמירה גדולה עד מאוד ועושה כל מיני תכסיסים ושמירה בתוך שמירה בכדי להנצל מכל אלו האורבים לו לכספו וזהבו, עדי יגיע למקום מבטחים שם יטמין כספו בכספת הראויה הרחק מעיניהם של זרים.

והנמשל: בימים אלו צברנו הון רב, ע"י התפילות והתשובה, ע"י הבקשות והדמעות, ע"י התוה"ק ומעש"ט שהיתה חלקת הכלל בימים אלו. וכעת בבוא החורף ברצוננו שיהיה לנו כל זאת לתועלת לצידה לדרך, או אז צריכים אנו שמירה גדולה, היצר אורב לנו בדרכינו ורוצה להכשילנו ולהעבירנו על דעת קוננו, כי אינו יכול להכיל את כל האוצרות הרבים שצברנו לעצמינו בחודש זה ורוצה לגנוב ולשדוד הכל מאיתנו, ועלינו לעשות שמירה הדוקה לשמור רוחנו ונפשנו מכל חטא או פגם העלול להמיט עלינו אסון רוחני, ובכך לאבד את כל עמלנו ויגיענו בחודש נעלה זה.

דברי קודש אלו ששמענו מפ"ק של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בעת השוה"ט של נעילת החג דשמח"ת, מלמדינו כי עצם השמירה, הינה הערובה שיהיה קיום והמשך לכל עבודתינו - עבודת חודש תשרי.

עוד זכינו לשמוע מפ"ק מרן רבינו שליט"א את ד"ק של הגה"ק רבי חיים פלאגי ז"ע (ספר חיים סי' לו) וזה לשונו: **"אשר קבלה בידינו כפי מה שמתנהג האדם בל"ב ימים הראשונים של מוצאי החג כן יהיה תמיד מראשית השנה ועד אחרית שנה, ומנהג חסידים הראשונים להתקדש עצמם ביותר ובקדושת מחשבה ודיבור ומעשה מיום שמחת תורה עד י"ב יום אחר החג לעומת י"ב חדשי השנה. ונאספים אל בתיהם בקרב אלה י"ב הימים ומחזירין על לימודן כל אחד ואחד לפי שיעורו והוא סגולה נפלאה להיות לעושה אלה עזר מהש"ת תמיד כל הימים מראשית ועד אחרית השנה הן בתורה הן בחסידות והן בכל משא ומתן"**.

גם בעידן רעוא דרעוין ד"שבת בראשית" העעל"ט חזר מרן שליט"א על דברי קודש אלו כשהוא מזרז את הציבור להיות מוסיפין והולכין ללכת מחיל אל חיל **"להתקדש עצמם ביותר בקדושת המחשבה ודיבור ומעשה"** כדברי הגה"ק ר"ח פלאגי ז"ע, ובפרט בלימוד התוה"ק שאין לנו שיוור רק התורה הזאת, ובכך להמשיך את רוח הימים הקדושים על ימי החולין.

אין הכי נמי, כי י"ב ימים אלו מסתיימים בש"ק זו דפר' נח, וכל הקודם כזה... אך לכך הוסיף מרן שליט"א ואמר כי מובא בספרים על אומרנו "וטהר לבנו לעבדך באמת", "לבנו" ר"ת בראשית נח לך יורא, שהם עדיין ה"ראשית" של השנה וע"י עבודה קדושה ולימוד התוה"ק בשבועות אלו ניתן להמשיך את היומין דתשרי ואת שמחת התורה על פני כל השנה כולה, והחכם עיניו בראשו.

יזכר לך עתה אתמול אשר דברתי!

ברור ומוסכם מפי ספרים וסופרים שאחד הדברים היסודיים בהם ניתן להמשיך את קדושת הימים אל תוככי החורף הקריר והמושג, הינו: לימוד התוה"ק!

בספ"ק הרחיבו בזה, אך פנינה נפלאה בזה מתורתו של הרבי רבי מענדלי ז"ע - לפנינו, וכה אמר בקדשו: ביום טוב בא למטה הארה גדולה שהש"ת נתן לנו מתנה ביו"ט, שיש לכל איש ישראלי מוחין גדולות, לכל אחד בא שכל חדש בידיעת הבורא ב"ה וב"ש, אך אחר יו"ט יוצא אותו

אורחות חיים

פסקי הלכות והנהגות ע"פ שו"ת דברי יציב

דבר"י או"ה סי' ס"ט

שאלה: בני חוץ לארץ שעדיין לא מנקשים מטר בתפילת ותן טל ומטר והם כעת בארץ ישראל שישם כבר מנקשים מטר מזו מרחשוון, אך ינהגו, כבני חו"ל או כבני ארץ ישראל?

תשובה: א. ישאלו בני חוץ לארץ מטר כמו בני ארץ ישראל כשהם בארץ ישראל, והטעם, כיון שגם במקומו בחו"ל היו מקום שצריך גשמים, וגם כעת הוא בארץ ישראל וצריך לו הגשם לחיי שעה. ב. כשהחזירים לחו"ל ועדיין אין מנקשים שם מטר, יפסקו מלבקש מטר וינהגו כמנהג מקומם.

נ"נ ע"י הגה"ח רבי מרדכי שפתי איזנברג שליט"א

השכל האדם, והאיש המשכיל יראה **שמיד ביציאת יו"ט ילמד בתורת ה'** דאורייתא וקוב"ה חד הוא, ואז ישר לו אותו המתנה שנתן לו הש"ת ביו"ט ולא יצא ממנו אחר יו"ט. (ילקוט מנחת)

כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע היה מרגלא בפיו במוצאי יוה"כ לספר, שבעיר טשערנוביץ היה מנהג מיסודו של הרה"ק בעל ה"באר מים חיים" ז"ע שכיחן פאר שם, שממחרת יוה"כ השכימו לתפילה בשעה מוקדמת, והיו שם קופות לגביית צדקה כמו בעירי"כ בתפילת מנחה, וכל אנשי העיר וגם הנשים התעוררו ובאו לביה"כ להתפלל. ואמרו שזה בשביל להראות לשטן שתשובתנו להש"ת לא היתה ברמיה ואנחנו מקיימים ההבטחות והקבלות של אתמול ועל דרך: "יזכר לך עתה אתמול אשר דיברתי".

עוד היה מרן ז"ע מספר שמלפנים שהו החסידים בצל רבותיהם שבועות וחדשים, והיו שבאו וישבו כל ימי חודש אלול ותשרי, ולא חזרו לביתם עד אחרי שבת בראשית. שנכנסו פעם החסידים אצל זק"ק מצאנו ז"ע לקבל ברכת פרידה התאנח זק"ק ואמר: כתינוק הבורח מבית הספר... והחסידים לא ראו סימן ברכה במי שהיה מסוגל ללכת ישר על שני רגליו אחר הימים הטובים, וכמה חדשים עברו עליהם עד שיוכלו לחזור לסדר יומם הרגיל. (רעד"ר תז"מ תשמ"ב).

אגב כך, מענין לענין באותו ענין, שמעתי פעם מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שכ"ק מרן ז"ע היה רגיל לומר: אַז אין ד'היים פלעגט מען צו זאגין, שמי שאינו צרוד למחרת שמחת תורה, זה לא סימן טוב...

לעניינינו, כיון דבענין שמחת תורה עסקינן, והמשכחה לימי החולין, מן הראוי להזכיר כאן מימרא חריפה מכ"ק מרן ז"ע ואשר יש בזה מענין הלו בו אנו עוסקים, וכה התבטא פעם תחת אחד השיחים: אם שמחנו כל כך עם התורה כשהיתה סגורה, כל שכן שאנו צריכים לשמוח עמה כשהיא פתוחה, במשך כל השנה כולה...!!!

יא, יא, טייערע ברודערלעך, אין לנו שיוור רק התורה הזאת, וכשהוגים בתורה ממשכים קדושה עילאית ושמחת תורה תמידית על פני כל השנה כולה!

נסיים באימרתו הידועה של הרה"ק בעל ה"אור לשמים" ז"ע (ריש ניצבים), לפרש את הנאמר בפרשתנו "ותהי ראשית ממלכתו בבל ואורך וגו' (י.)". אימרא שהיתה חביבה מאוד אצל הרבה צדיקים.

וכה פירש: "ותהי ראשית ממלכתו" היינו תחילת קבלת עול מלכות שמים, היא "בבל", היינו תלמוד בבלי. ע"י שלומד גמרא יכול להגיע לכל הדברים הטובים, וזוכה ל"אורך" היינו לחיים ארוכים, וגם "ארך" מלשון ארוכה ורפואה שהלימוד מביא גם רפואה לאדם.

מבוא אל התפילה

במשנתם של רבותינו הקדושים

עבודת התפילה במשנתם של רבותינו הקדושים רחבה מני ים. דברים אלו נאמרו הן כלפי משנתם התורנית, והן כלפי הדברים אשר הם בבחינת "הוא היה אומר", עבודתם שלהם, אשר בהם נשתקפו הדברים אשר עליהם הזהירו ואותם הדריכו לעם הקודש, ואשר עליהם סיפרו מעבודת קדשם של צדיקי קמאי. עם זאת, כבר אמרו חז"ל לא עליך המלאכה לגמור. לאחרונה הרחיב כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א אודות חובת ההכנה לתפילה. מסיבה זו, בחרנו להתמקד בשורות הבאות בענין זה של ה'הכנה לתפילה' ומעט מן המסתעף, עבודה אשר מקום של כבוד ניתן לה במשנתם של רועי החסידות לדורותיהם. נביא ונצטט מעט פירושים נפלאים או הדרכות ישרות, וגם לרבות עוברין קדישין, אשר מצאנו בינות לדבריהם הקדושים של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע וכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, קמא קמא דמטא לידן, ואידך זיל גמור.

רחמים ותחנונים 'לפני' המקום

פתח דברינו יאיר בביאור נפלא מפ"ק של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, בביאור דברי חז"ל (אבות פרק ב. יב) "וכשאתה מתפלל אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום". וכך היו דברי קדשו: חז"ל אמרו (שם) רבי שמעון אומר... וכשאתה מתפלל אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום. ביאור דברים אלו נוכל לפרש באופן זה:

הנה 'קבע' הוא מלשון גזילה, וכלשון הכתוב וקבע את קובעיכם (משלי כב, כג, ועיין ב"ה דף כו ע"ב). ואמר 'אל תעש תפלתך קבע', כלומר שלא יעמוד להתפלל בפתאומיות ובמהירות כדרך גזילה, שנכנס בדרך גזילה שלא ברשות המלך, ולהבדיל, כאשר צריך לעמוד לפני מלך בשר ודם, כמה תחבולות וכמה הכנות יעשה קודם הלכו לעמוד לפני המלך, וכמה בקשות ותחינות צריך להפיל עד שיקבל רשות הכניסה להיכל המלך, ועל אחת כמה וכמה כשרוצה לעמוד בתפלה לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. וכלפי דברים אלו אמר: 'אל תעש תפלתך קבע', אלא רחמים ותחנונים לפני המקום, היינו לפני בואו אל המקום להתפלל אליו, שיפיל תפלה ותחנונים קודם שנכנס לפני המקום, והבן.

לפני כל מצוה מתגברים עליו הרבה מניעות

בשיעור חומש ורשי"י פרשת פנחס תשמ"ג, הרחיב רבינו זי"ע באר היטב, בדברים מעוררים, בענין זה של ה'הכנה קודם התפילה' כאשר בין הדברים שזוים דברי הדרכה השוים לכל נפש. וכך הם דברי קדשו שם:

"כל אדם יכול לראות ולהרגיש בעצמו בעת עבודתו את בוראו, שלפני כל מצוה שהוא עומד לקיים וקודם שפותח את הגמרא ללמוד, מתייצבים נגדו היצר הרע והסטרא אחרא בכל תוקף גבורתם, בכל הכוחות והאמצעים שעומדים לרשותם ובכל מיני דרכים ואמטלאות, לבטלו מלימוד התורה ומקיום המצוה. גם לפני שהאדם פותח פיו להתפלל אל בוראו, מתגברים עליו הררי נסינות, צצים בפניו תלי תילים של מניעות ועולים כמוח דחיות ותריוצים שונים ומשונים לרפות ידים לבלתי יתלהב

כראוי בעבודה שלב זו תפילה. לנוכח הקשיים העצומים ניצב האדם, הקרוין מחומר עכור, כשהוא חסר אונים לגמרי, משתאה ומחריש, בלי לדעת איך יוכל בשר ודם לעמוד נגד כל אלה, כמו שכבר אמרו חז"ל (קידושין א,א), חזי דאת נורא ואנא בישראל".

תפילה קודם התפילה

"עצה טובה לזה, שלפני כל מצוה שהאדם מקיים, ישפוך שיחו בתחנונים ויוריד כנחל דמעה, שהשי"ת יהיה בעזרו, שיוכל להוציא מחשבתו אל הפועל ולקיים המצוה כראוי. מסיבה זו תקנו חז"ל (ברכות ד:) לומר לפני תפילת שמונה עשרה, את הפסוק ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך, כי רק בכך בקשה מיוחדת זו יוכל להתפלל בלי נסינות ומניעות. רבינו יונה (ברכות ג. חובא ב"י א"ח סי' קיא) כתב על אמירת פסוק זה קודם שמונה עשרה, שדוד המלך התפלל לבורא, תסייעני שאוכל לכון בתפילתי ולספר מעלליך כדי שתהא תפילתי מקובלת וכו', עד כאן לשונו, עיין שם".

"כן אמרו חז"ל (ברכות ה:) על חסידים הראשונים, שהיו שוחין שעה אחת ומתפללין, כדי שיכוונו לבם לאביהם שבשמים. הכוונה, שבאותה שעה עצמה התפללו ובקשו מאת השי"ת, שבשעת התפלה לא יטרדו מחשבות זרות את מוחם ויוכלו לכוון באמת ובתמים, לשאת לכבם אל כפים אל א-ל שבשמים". (כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע)

בחכמה פותח שערים

אחד מהיסודות שתיקן מרן הבעש"ט הק" זי"ע, היה ללמוד ולעשות הכנה קודם התפילה על ידי לימוד התורה. ואנו אומרים בתפילה 'בחכמה פותח שערים', כי הנה חז"ל (ברכות ז:) אמרו, מיום שחרב בית המקדש ננעלו שערי תפילה, והדרך היחידה לפתוח שערי התפילה הוא על ידי לימוד התורה, בחכמת התורה, כי קודשא בריך הוא ואורייתא חד (ז). וזהו **בחכמה** חכמת התורה, **פותח שערים** שאפשר לפתוח על ידי זה את השערים, שבזה פותחים שערי תפילה, שהתפילה עולה למעלה, וכל התפילה יש לה פנים אחרות. (כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

לארם מערכי לב

חז"ל אמרו (ברכות ז' ע"א) מניין שהקב"ה מתפלל שנאמר

צילוחא בעי שמעתתא...

את הכנותיו היה נוהג רבינו זי"ע כדרכו הקודש לערוך בהצנע ובהסתר, הרחק מעין כל רואה, ולא כל מוחא סביל דא, אך כדאם הם אותם עניינים קלים שהבחינו בהם כדי להטעימנו מושג מה מהם:

"חק ולא יעבור" היה בעיניו החיוב לעסוק בתורה לפני התפילה, שכן "ללא לימוד דף גמרא ותוספות קודם התפילה, אינו יכול להתפלל בכונת פירוש המילות ולכוין בהזכרת השמות באופן שחיל ורעדה יאחזמו ופניו יחווירו מרוב פחד". ופעם אחת כשעורר רבינו זי"ע את תלמידי הישיבה אודות חובת הלימוד לפני התפילה, נזרק מפיו התבטאות מופלאה: "וכי מה הריני מבקש מכס? הלא בימי בחרותי הייתי נוהג לסיים חפשיים שישים דפים גפ"ת קודם התפילה, וכי דבר גדול מבקש אני, ללמוד לכל הפחות שני דפים גפ"ת קודם התפילה!?"...

וכך מספר אחד מחשובי החסידים: באותה השבת כששהיתי באשמורת הבוקר ליד ביונו של רבינו זי"ע, לפתע שומעות אני את רבינו פותח בהתלהבות מסכת שבת, בפרק הראשון "יציאות השבת". הקשבתי לקול לימודו, כאשר היה לומד בפנים גמרא פירש"י, ומסכם בעל-פה את התוספות, והנה כעבור חמש שעות כבר אחז בפרק "כלל גדול". או-אז נכנס לבית המדרש להתפלל... כיוצא בזה סיפר חסיד נוסף, שנתחבא פעם במעון קדשו של רבינו זי"ע כדי לעקוב אחר עבודת קודשו הנשגבה בעוד ליל, וראה את רבינו זי"ע מחזיק בידיו גמרא יבמות וגומע דף אחר דף משך כל הלילה בנעימות ובדיקנות נפלאה.

בשנים מסוימות אף היה רבינו זי"ע נוהג למסור שיעור באשמורת הבוקר קודם התפילה. ומרגלא בפומיה: "ושמא תאמרו, כיצד נעסוק בתורה לפני התפילה, והדבר אולי מנוגד להלכה? הרי התשובה בצידה: הלא זאת אדרוש מכס תמיד, לכל ילמד איש לנפשו כי אם בחברותא או עם תלמידים, וכאשר לומדים ככה, דהיינו כשמתחסדים עם הזולת, הלימוד לפני התפילה הוא בבחינת 'היב פרוטה לעני והדר מצלי' (בבא בתרא י.) ועליו הכתוב אומר 'אני בצדק אחזה פניך'..."

עוד קודם התפילה, כיון שפנה להכין עצמו להתפלל, הפסיק וחדל אפילו מדיבורים של קדושה, וגם אם אי-מי הגיש לפניו בשעה זו "קוויטל" לא הסכים להזדקק אליו אפילו בקריאה בעלמא. והיה אם אירע שבהכרח נזקק לו, כי מדובר בפיקוח נפש ואינו סובל דיחוי, התחיל אח"כ מחדש בהכנותיו ורק אז חזר אל התפילה. בענין זה היה רגיל לאמר בשם רביה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע ש"בכל דיבור קודם התפילה דוחים את היראת שמים בשתי ידים", ופעם ב"פתיחת הזמן" בישיבה התבטא בלבת אש קודש: "אם הרבי ר' אלימלך זי"ע אמר שעל ידי דיבור דוחים היראת שמים, היאך אפשר לדבר לפני התפילה, וכי אין רצונך ביראת שמים?". (מתוך מאמרו של הרב יעקב מרדכי

טויב שליט"א בבטאון צנאז)

זרע עמוסיך מלא משאלותם, וישמחו חוסיך!

רשמים קדושים מהמסגרת המיוחדת לבני חו"ל "ירח האיתנים בחצר הקודש" • המסגרת המיוחדת לבחורי חו"ל בירח האיתנים ננעלה תחת רושם כביר שייתיר את חותמו לזמן רב קבלת הפנים • החברות הק' • שיחות ההתחזקות • דרשות הכנה • הנסיעה למקומות הק' • נסיעה לציון כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע • התפילות והשו"ה במחיצת כ"ק מרן שליט"א • האש"ל הנפלא • ועוד

בגודל הגשת פתקא לצדיק, כאשר הצדיק בהבוננו בפתקא רואה מה שהיה עם האדם הן בגלגול זה והן בכל הגלגולים, ועל ידי קריאת הקוויטעל הצדיק משפיע כל טוב על האדם. עם הגיעם לקרית צאנו זכו חברות "ירח האיתנים" להכנס לפני ולפנים אל הקודש פנימה, אשר האציל עליהם מברכות קדשו, כשכ"ק מרן שליט"א, התעניין אצל כל בחור ויחור, על מקום וסדרי לימודיו, ועוד. בני החבורה מברוא פארק הגישו לפני מרן שליט"א, את הטפסים המיוחדים בהם רשמו את שעות הלימוד שצברו במבצע הלימוד המיוחד בכל יום לפנות בוקר בחודשים האחרונים, כהכנה לימים הנוראים, אשר כזכור נערך ע"י ראש החבורה בבאר פארק הרב מאיר נתן וויכברויט ה"ו. לאחר היום הנשגב והנורא י"ג מידות, לאחר הכנה מרובה של שעות רצופות יחזו עם כל הקהל הק', באמירת כל ספר תהלים, תפילה מנהג ואמירת תשלך אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, היו הבחורים מוכנים ומזומנים לקראת היום הקדוש אשר הגיע למחרת. בכוחות רעננים זכו לעמוד ולחזות בצל הצדיק בעבודת הקודש לפני ויח"פ, באמירת סליחות, במנהג הכפרות, בעריכת השו"ה"ט ולאחר מכן בכל העבודה הק' של יום הקדוש, בצילו של האי רעיא ממומנט כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א. אשרי עין ראתה אלו, גם ביום זה זכו לעמוד ולחזות מקרוב בעבודת הקודש במקומות שיעודו במיוחד עבורם. למחרת יום הכיפורים באוויא דקדושה, ובהתרוממות הרוח, נפרדו חלק מבני החבורה אשר חזרו לביתם מלאים במטענים גדושים אשר קנו לעצמם במהלך הימים הנעלים הללו, כאשר הללו הביעו ברגשות תודה את רגשותיהם על הזכות שנפלה בחלקם, לחסות בצל הקודש בימים הנוראים תשע"ו, ימים מרוממים ונעלים שלא יישכחו מהם לעולם.

הימים הבאים, הימים שבין יום הכיפורים לסוכות, ולאחריהם ימי הסוכות ושמחת תורה, נמשכו בעוז ותעצומות עבור הבחורים שנשארו עד סיום הימים הק', בהתרוממות הרוח והנפש. כאשר במהלך כל התפילות והשולחנות הטהורים הוקצה עבורם מקומות מיוחדים למען יוכלו לחזות בעבודת הקודש, ולקנות לעצמם קניינים רוחניים, אשר ילו אותם בימי החורף הבעל"ט. בשב"ק פ"ר האזינו שבת שבין יום הכיפורים לסוכות, שבתו הבחורים שיחי' באתרא קדישא מירון, בסמיכות לציון התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע, כאשר כל תפילות השבת ערכו במערה הק', והסעודות עברו עליהם בהתרוממות הפנפ והרוח.

עם סיום מבצע ירח האיתנים ביקש יו"ד הארגון הר"ר יואל טוביאס ה"ח, לשגר ברכות תודה להנהלת "היכל התורה והחסד דחסידי צאנו" מוה"ר ב' יוחאי שמעון ה"ו ומוה"ר זאב קליין ה"ו, ויאתם אנשי הצוות היכלי התורה כל אחד בשמו הטוב יבורך, צוות הכנסת אורחים ובראשם הר"ר יעקב אליהו שאטן ה"ו, צוות המטבח ובראשם הר"ר אהרן לינשטיין ה"ו, אשר עמדו לימין כל צורכי הבחורים מעת הגעתם ארצה ועד לחזרתם. תשו"ח להם. כמו כן שיגר ברכות תודה קדם הבחורים החשובים שהיטו שכם לעמוד לעזר וסיוע ה"ה הבה"ח החתן משה יקותיאל יהודה פרידלנדר ה"ו מינויאל סטיי, והבה"ח החתן משה שמעון קליין ה"ו מלונדון. עם שובם של הבחורים לביתם בארה"ב, החלו לזרום שיחות טלפון מצד ההורים בחו"ל שהביעו את תודתם העמוקה בפני ראשי ארגון בחצרות החיים על הימים המרוממים שעברו על בניהם נ"י במסגרת המיוחדת שנערכה להם, שכאמור כללו סדרי לימוד וימי נסיעות אל המקומות הקדושים וכן שיחות הכנה והתעוררות.

שמים בתהלוכותיהם ומתפללים לקראת השנה החדשה. כששהו בטבריה, ניצלו הזדמנות נפלאה זו, להזין את עיניהם מהקריה הק' "קרית צאנו טבריה" ההולכת ונבנית, לחזות במימוש חזונו של אותו צדיק כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע ופעולת צדיק לחיים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בהקמת עיר על תילה 'קרית צאנו טבריה'. בכל מקום אליו הגיעו, שמעו שיחות הכנה מרוממות שיצקו תוכן רוחני רב ומבט עילאי על העת רצון הנשגב בתפילות במקומות קדושים אלו. במהלך הנסיעה נשא דברים גם הבה"ח יעקב שימון נ"י מפעיה"ק, אשר בדבריו שיגר ברכות תודה בשם כל המשתתפים קדם הארגון אשר משכילים להכין כל המצטרך ביד רחבה למען לא יחסר המוצא בכל מקום ובכל מצב.

בעיה"ק צפת, נערכה להם סעודה עשירה כיד המלך כמסורת השנים האחרונות תרומת מנכ"ל המוסדות הר"ה ר' מרדכי ישכיל ה"ו. עם סיום הסעודה והביקור נקשרו דברי תהילה ל' מרדכי שיחי', על העמדת סעודה זו כבר כמה וכמה שנים לבחורים שיחי', ולראשי וגבאי הקהילה שהועילו ברוב טובם לארח חברותא קדישתא הדין בבית מדרשם, ובראשם למוה"ר ברוך דב קליין ה"ו. לאחר שבת קודש, יצאו שוב למסע מרומם של תפילות טהורות במקומות הקדושים, והפעם בתוככי ירושלים עיה"ק. על אם הדרך נשא בפניהם דברים הר"ה ר' חיים רפאל אייזנבאך שליט"א. כאשר בדבריו הטיב לתאר את המסופר בפי זקני החסידים על הגעתו בפעם הראשונה של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע אל שריד בית מקדשנו הנותל המערבי, וכן גם על יתר הפעמים שבכל פעם ניגש אל הכותל בחדרת קודש באימה וביראה, כשמעיניו הק' זולגות דמעות כמים על חורבן בית אלוקינו ועל צער גלות השכינה הק' ובניה עם בני ישראל.

"כעת היא הזמן הנעלה לעמוד ולהתפלל על כל מה שצריך, בזמן אשר העולם השנה והנפש נמצאים ברום המדרגה, 'עולם' - מקום המקדש מקום אשר שכינה לא זזה משם כל השנים, שנה - זמן גדול עד מאוד ימי תשובה הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים, נפש - כאשר נפשות בני ישראל מטהרות הם אחר יום הדין ראש השנה שבו הרהרו וכלם בפשפש המעשים, אמר הגר"ר אייזנבאך שליט"א.

כן נשא דברים בפני הבחורים הר"ר יואל טוביאס ה"ו מגודל הזמן, ועל החובה המוטל על כל אחד לשאת תפילה בכל עת עבור עטרות כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א למען ימשיך לנהלנו בבריות גופא ונחורא מעליא, להדריך ולהאיר נתיבותינו לאורך ימים ועד ביאת תדן, אמן. את סדו יומם פתחו באמירת הסליחות ברחבת הכותל המערבי, כשלפני העמוד ניגש ברוב התלהבות העומד בראש המסגרת הר"ה ר' חיים רפאל אייזנבאך שליט"א, אח"כ המשיכו בתפילת שחרית בהתלהבות, ובהמשך שפכו שיח צקון לחשם באמירת פרקי תהלים משך שעה ארוכה. אח"כ המשיכו לסעודת פת שחרית באוירה של ירושלים המחכים, סעודה זו כמו כל הסעודות הגושה בהרחבה גדולה כראוי וכיאות.

משם המשיכו במסע הנשגב לבית לחם להשתטח על מצבת קבורת רחל אמנו, כאשר הגר"ר אייזנבאך שליט"א מלהיב נפשם בדברי התעוררות והכנה לקראת ההגעה למקום קדוש זה. על אם הדרך בחזור לקרית מלך רב קרית צאנו נתניה, השמיע הגר"ר שליט"א עוד מדברותיו

עם תום ירח האיתנים שאיתן במצוות, ננעלה המסגרת המיוחדת והעשירה לבחורי חו"ל שהגיעו לקראת הימים הנוראים לחסות בצילא דמהימנותא, ולשאוב מלוא חופניים של קדושה ואורה בהסתופפותם בצל הקודש, אצל כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א.

זכורו ארגון בחצרות החיים נטל על עצמו את ארגון הקמת המסגרת עבורם, בימים אלו מסכמים בסיפוק את המסגרת שבס"ד והעשירה את עולמם של הבחורים באוצרות רוח וחסידות, תחת פיקוחם של משפיעים ומחנכים. בימים שקדמו לבואם ארצה, נערכו בארגון בחצרות החיים בקדחתנות, להתאים להם תכניות מיוחדות ומגוונות. מיד בהגיעם לארה"ק, קיבל את פניהם יו"ד הארגון הרב יואל טוביאס ה"ו.

ביום ו' ערש"ק נבנים אחר תפילת שחרית בצלו הטהור של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א נערכה עבורם סעודת פת שחרית במשרדי הארגון, בהשתתפות הר"ה רבי מאיר משולם שליט"א בן כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ראשי הנהלת הארגון, כמו גם הר"ה ר' חיים רפאל אייזנבאך שליט"א שעמד בראש המסגרת המיוחדת.

במהלך הסעודה השמיע הר"ה רבי מאיר משולם שליט"א בפני הבחורים שיחי' דברים נלהבים בענין הנסיעה אל הצדיק, ובפטר ממרחקים כאשר זכים לבוא להסתופף בצל הצדיק בימים קדושים ונעלים, ומה גם שהבחורים שיחי' הכינו עצמם בהכנה רבתית כבר מתחילת חודש תמוז העעל"ט בלימוד שעות ברצופות בסדר 'פארטאגס' במבצע מיוחד שנערך ע"י ראש החבורה בבאר פארק הרב מאיר נתן וויכברויט שליט"א.

כן נשא דברים הגר"ר אייזנבאך העלה על נס את הזכות הכבירה שנפלה בחלקם להיות כאן בירח האיתנים, ועל גודל ההכנה הנדרשת לכך כדי שיוכו שהרושם יישאר אצלם לימים רבים, שזאת ייתכן רק עם הכנת כלים ראויים לכך. דברי סיום נשא יו"ד הארגון הר"ר יואל טוביאס ה"ו שמסר להם בדברים קצרים את סדרי הזמנים לימים הבאים בע"ה.

עם סיום החבורה אחר כשעתיים תמימות של התעלות בשירות ותשבחות פצחו הבחורים שיחי' בריקוד מאחד לבבות והודו למארגני החבורה. במהלך שהותם בקרית מלך רב, זכו להתפלל מידי יום עם כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א ולהשתתף בסדרי לימוד, עם תוכנית מסודרת, ובכך עשו הכנה כבירה לתפילות הקדושות. במעמדי התפילות והשולחנות הטהורים הוקצו להם מקומות מיוחדים וקרובים ע"י הנהלת היכל התורה והחסד על מנת שיוכלו לחזות מקרוב בעבודת הקודש, שנבדאגו לכל אש"ל הבחורים במשך כל ימי שהותם בקרית מלך רב. תשו"ח להם.

במהלך ימי עשרת ימי תשובה נערכה עבור הבחורים נסיעה מיוחדת למקומות הקדושים בצפון. בנסיעה מרוממת זו ניתנה להם הזדמנות פז להשתטח על קברי הצדיקים במירון צפת וטבריה, כאשר בכל מקום הם מקדשים שם

גליון זה נדבט
ידידנו הנכבד והנעלה
מוה"ר **שמואל קורנבלוי** ה"ו
פעיה"ק
לרגל שמחת הולדת הבן
מבול טוב ובשעה טובה ומוצלחת
זכות הפצת מעיינות הקודש תעמוד לו עד
עולם, ואך ששון ושמחה ישכנו באהלו תמיד.

גליון זה נדבט
ידידנו הנכבד והנעלה
מוה"ר **יעקב וייסברגר** ה"ו
חיפה
לרגל שמחת הולדת הבן
מבול טוב ובשעה טובה ומוצלחת
זכות הפצת מעיינות הקודש תעמוד לו עד
עולם, ואך ששון ושמחה ישכנו באהלו תמיד.

גליון זה נדבט
ידידנו הנכבד והנעלה
מוה"ר **יעקב הרבט** ה"ו
פתח תקוה
לרגל שמחת הבר מצוה לבנו
הבה"ח אלטר ברוך דב ה"ו
מבול טוב ובשעה טובה ומוצלחת
זכות הפצת מעיינות הקודש תעמוד לו עד
עולם, ואך ששון ושמחה ישכנו באהלו תמיד.

גליון זה נדבט
ידידנו הנכבד והנעלה
מוה"ר **יצחק ברנשטיין** ה"ו
ביתר עילית
לרגל שמחת הבר מצוה לבנו
הבה"ח אברהם חיים נ"ו
מבול טוב ובשעה טובה ומוצלחת
זכות הפצת מעיינות הקודש תעמוד לו עד
עולם, ואך ששון ושמחה ישכנו באהלו תמיד.

גליון זה נדבט
ידידנו הנכבד והנעלה
מוה"ר **מנחם מנדל לוק** ה"ו
פעיה"ק
לרגל שמחת נישואי הבן
הבה"ח חיים ישראל נ"ו
עב"ג מבול טוב ובשעה טובה ומוצלחת
זכות הפצת מעיינות הקודש תעמוד לו עד
עולם, ואך ששון ושמחה ישכנו באהלו תמיד.